

Ajánlott téma: Kertek, mezők apró lakói 2.

Csigák, hangyák, giliszták

Kedves Szülők!

Ezen a héten a csigákkal, hangyákkal és gilisztákkal foglalkozunk. Tudom, hogy ezek az állatok nem az anyukák kedvencei, de a gyerekek annál inkább szeretik őket.

Célja: -a természet szeretetére, védelmére nevelés,
- környezettudatos magatartás alakítása, fejlesztése.

Tevékenységek

Játék: természettudós, bogárvadász, természetfotós, természetkönyv_rajzoló, régész, csigaversenyeztető, gilisztafarm tulajdonos,

Játék a gyűjtött csigaházakkal vagy a kiválasztott technikával készített csigával./ versenyfutás, mese eljátszása stb./

Természtudós, aki nagyítóval keresi a fűben, fákön az apró állatokat.

Régész játék: a csigahéjat ássátok be a homokba, homokozóba és már nem is kell más, mint egy ecset a kézbe!

Természetkönyv_rajzoló: rajzoljátok le a fűben, fán látott rovarokat.

Fejlesztési terület: gondolkodás, kreativitás, finommotorika, megfigyelő képesség, türelem, tájékozottság, szókincs bővítés.

A külső világ tevékeny megismerése:

Környezeti tartalom

Menjete ki az udvarotokba vagy a közeli parkba és keressetek csigákat, hangyákat. Figyeljétek meg alakjukat, mozgásukat. Ha találtok több csigát, tegyétek őket egymás mellé és kezdődhet a csiga futam. Nézzétek meg , hogy maguknál mennyivel nagyobb morzsát képesek elcipelni a hangyák. Kérjétek meg szüleiteket ásóval keressenek nektek gilisztákat és készítsétek gilisztafarmot.

Így kell elkészíteni: egy nagy dunsztosüveg első szintjére tegyetek homokot, majd kavicsot, végül termőtalajt. Locsoltjátok meg, és „költöztessétek”bele a lakókat, a begyűjtött néhány földgilisztát. Sötétítsétek le egy fekete fóliával, majd a kert árnyékos, hűvös sarkába tegyétek. Találgassátok, vajon mi fog történni? Minden nap megnézzétek meg a változásokat. Ha meg szeretnétek őket etetni, ezt szeretik. A kezeletlen gyümölcs- és zöldségmaradékokat, az összetört tojáshéjat, a kávézaccot, valamint a teafiltereket és a vécépapír-gurigákat. Minél kisebb darabokat adsz a gilisztáknak, annál gyorsabban tudják feldolgozni.

Akinek nincs erre módja az itt megnézheti mi történik a föld alatt. De élőben látni sokkal izgalmasabb. <https://www.youtube.com/watch?v=n9Mnf9ysNSs>

Csiga megfigyelése: https://www.youtube.com/watch?v=m4gzNgI9_uw

evése <https://www.youtube.com/watch?v=GIKBFZ-fEiO>

Földgiliszta megfigyelése. <https://www.youtube.com/watch?v=7sAtkiAqvlc>

Hangyákról <https://www.youtube.com/watch?v=rjvomwbtkWM>

<https://www.youtube.com/watch?v=EcqfaHui3qE>

Gyűjtöttem pár találós kérdést. Jó gondolkodást!

Erdőn-mezőn láthatod, meg
is csíp, ha megfogod.
Feje mákszem, hasa bors,
lába vékony, mint a cérna,
s be szorgalmas, fűrge,
gyors! (hangya.)

Ismerek egy tarka házat,
benn lakik szarvas állat.
Bármerre jár völgyön-
hegyen, házikója vele
megyen. (csiga)

Szépnek tart felnőtt és
gyerek,
pedig csúf hernyóból kelek.
(lepke)

Éjjel, nappal hálót szövök,
és azon át föl-le jövök.
(pók)

Icipici lánynak pettyes a
ruhája,
Kezetre ül, elszáll,
S csak bámulsz utána.
(katicabogár)

Füvek sűrűjében barna
zenész csücsül,
S lábával hegedül...
Cirr-cirr.. száll a nóta,
Kora reggel óta.
(tücsök)

Fűszálak közt zöld bogár,
Meglapulva egyre vár.
Ha a fűszál megrezzen,
Nagyot ugrik, elrebben.

Icipici lámpa világít az
éjben. Úgy repül, mint a
levél a
szélben. (szentjánosbogár)

Rózsaszínű pici kígyó, lábak
nélkül mozdul, füvek alatt,
föld alatt alagutakat
fűr. (giliszta)

(szöcske)

Lassan vánszorogva
mászom,
a házamat sose látom.
(csiga)

Tarka, de nem virág,
szárnya van, nem madár,
álló napon a rét fölött száll.
(lepke)

Nem kell neki ananász,
hálója van nem halász.
Nagyon ügyes legyet fogó,
nyolc lába van, mégse két ló.
(pók)

Éjjel, nappal hálót szövök,
és azon át föl-le jövök. (pók)

Se hárfája, se gitárja, mégis
szól a muzsikája. (tücsök)

Él egy állat erdőn, réten,
bezárja a házát télen.
Kimegy, hogyha itt a tavasz,
mégis, félig otthon marad.
(csiga)

Döngicsélve körbeszállok,
Viráporra rátalálok.
Összegyűjtöm, szedem néked,
Így eheted majd a mézet.(méhecske)

Fejlesztési terület: megfigyelő képesség, ok-okozati összefüggések felismerése, aktív és passzív szókinés, finommotorika, türelem, gondolkodás, problémamegoldó képesség, taktilis érzékelés, emlékezet,

Matematikai tartalom

számlálás: hangyák, csigák, giliszták, mese szereplők,

összehasonlítások: színek, formák, méret szerint,

azonosságok-különbségek keresése,

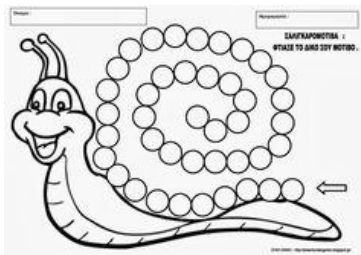
becslések: melyik giliszta hosszabb, melyik csiga nagyobb, stb.

sorbarendezés pld. csigákat nagyság, gilisztákat hosszúság szerint,

Társasjáték:

Az elsőt dobókockával játsszátok és az nyer, aki elsőnek ér a csigaház közepébe. Ha kiszínezték a karikákat, akkor lehet szín dobókockával játszani.

A második játék a csigafutam, amit megint lehet több féleképpen játszani. Szám dobókockával, akkor annyit léptek amennyit dobtok. Szín dobókockával, akkor a csigák különböző színűek és azzal kell lépni, amelyik színét dobjátok.

Fejlesztési terület: megfigyelő képesség, emlékezet, figyelem, mennyiség és számnév összekapcsolása, számlálás képessége, taktilis érzék, alak és formálátás, kitartás,

Verselés, mesélés

Mese

Döbrentey Ildikó: A csigacsalád meséje

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy csigacsalád. Heten voltak: csigamama, csigapapa és öt csigacsemete. Mindegyiküknek volt saját háza és uzsonnás táskája.

Csigamama minden reggel letépett egy friss salátalevelet, azt hétfelé osztotta, és a táskákba csomagolta. Csigapapa kiadta a jelszót:

– Megvan már az eleség, indulhatunk feleség! – és elindultak libasorban sétálni.

Elöl ment csigamama, mögötte báméskodott öt csigacsemetéje, hátul vigyázott rájuk csigapapa.

Minden nap megmászták a Virágos-dombot. Fölfelé lassan kapaszkodtak, lefelé gyorsan csúsztak.

Lassan mászik csigabiga,
táskájában eleség,
mászik véle lánya, fia,
csigabiga feleség.

Lefelé gyorsan csúsztak:

Gyorsan csúszik csigabiga,
kéne már az eleség,
éhes lett a lánya, fia,
csigabiga feleség.

A domb aljában kicsomagolták az eleséget, és eszegetni kezdtek.

Arra ment egy éhes tücsök. Nagyot kordult a gyomra:

– Mennyi finom saláta, megenném egy falásra!

A legkisebb csiga megsajnálta az éhes tücsköt. Adott neki egy falat salátát.

Tovább eszegettek.

Arra repült egy csavargó madárka. Vágyakozva pillantott a salátára:

– Mindjárt vígabb lennék, ha egy kicsit ennék!

A legkisebb csiga megsajnálta a csavargó madárkát. Adott neki is egy falatot.

Megint tovább eszegettek.

Arra futott egy vézna nyúl. Úgy lihegett, mint egy fűjtató:

– Reggel óta szaladok, adjatok egy falatot!

A legkisebb csiga a vézna nyulat is megsajnálta. Nekiadta az utolsó falatját.

Mikor befejezték az eszegetést, összecsomagoltak, és hazaindultak:

Elfáradt a csigabiga,
elfogyott az eleség,
elfáradt a lánya, fia,
csigabiga feleség.

A Virágos-domb tetején szembejött velük a forgószél. Úgy zúgott-búgott, mint egy búgócsiga. A csigacsemetek mindjárt elfelejtették a fáradságot, és csúfolódni kezdtek:

– Búgócsiga! Búgócsiga!

– Elhallgassatok! – röstelkedtek a csigaszülők. – Ne csúfolódjatok! KérjeteK szépen bocsánatot!

Ám a nagy zúgás-búgásban a csigacsemetek nem hallották meg a csöndes szülői szót.

– Búgócsiga! Búgócsiga! Brrrr! Brrrr!

Megelégelte a csúfolódást a forgószél:

– Majd adok én nektek búgócsigát! Egyszer voltam nálatok, elviszem a házatok! – azzal fogta, és felragadta mind a hét csigaházat. Megforgatta, megpörgette, mint a porszemeket.

– Egyszer voltam nálatok, forgatom a házatok! – Úgy játszott velük, mintha labdázna.

Mikor kijátszotta magát, visszapottyantotta a házakat a csigák hátára, és hahotázva elnyargalt:

– Ugye jó tréfa volt?!

– Mi az a tréfa?... – szepegte a legkisebb csiga.

Fáradtan érkezett haza a csigacsalád. Hang nélkül rakták le az üres uzsonnás táskákat.

– Holnap bocsánatot kell kérnetek a forgószéltől! – jelentette ki csigapapa.

– És minden rendbe jön! – tette hozzá csigamama.

– Igen mama, igen papa! Jó éjszakát mama, jó éjszakát papa! – válaszoltak kórusban a csemetek, és bevonultak a házaikba.

– Aludj te is, kicsim! – simogatták meg a csigaszülők a legkisebbet, aki még mindig ébren téblábolt. Azután házukba vonultak a szülők is. Az ajtót belülről jól bezárták.

Bezárkózott csigamama, elaludt csigapapa, bebújtak a testvérek... Csak a legkisebb csiga motoszkált a háza körül:

– Itt volt... Itt van!... Nem, ez nem az... Ez az!... Nem, ez sem az... Hol van hát?!... Hol az ajtóm?! Nincs meg az ajtóm!! Segítség! Elveszett az ajtóm!

Próbálta előlről, próbálta hátulról, próbálta jobbról, próbálta balról, de hiába.

– Nem tudok bemenni a házamba! Segítség!!

Abban a pillanatban megzörrent mellette a fű: ott állt az éhes tücsök. Megreccsent fölötte az ág: ott ült a csavargó madárka. Megdobbant előtte a föld: ott magasodott a vézna nyúl.

– Mit segítsünk, legkisebb csiga?

– Keressétek meg az ajtómat!

– Az ajtódat? De hiszen ott van!... – kezdte a nyúl.

– A házadnak a... – folytatta a madárka.

– Tetején! – fejezte be a tücsök.

– Ó, jaj! – jajgatott a legkisebb csiga. – A forgószél! Fordítva adta vissza a házamat!

– Ne búsulj, legkisebb csiga, segítünk mi a bajodon! – s a tücsök, a madárka meg a nyúl addig hórukkoltak, míg a házat visszafordították a talpára.

– Tessék, legkisebb csiga: az ajtó!

– Fáradj be rajta!

– Nyugodalmass jó éjszakát!

– Köszönöm barátaim! – ásította kimerülten a legkisebb csiga. – Jóéjszakát világ! – és úgy aludt reggelig, mint a bunda.

Reggel napsütésre ébredtek. A forgószél újra vidáman táncolt a réten.

– Nem vagy bűgőcsiga! Nem vagy bűgőcsiga! – kiabálták neki kórusban a csigacsemeték. A forgósél örömeiben úgy elnyargalt, hogy aznap elő sem került többet.

Csigamama friss salátalevelet tépett, hétfelé osztotta, az uzsonnatáskákba csomagolta, aztán tépett még egy levelet, háromfelé tépte, s adott a tücsöknek, a madárkának meg a nyúlaknak is. Csigapapa rázendített:

– Megvan már az eleség, indulhatunk, feleség! – és elindultak a Virágos-domb felé.

Elöl ment csigamama, mögötte bámészkodott az öt csigacsemete, hátul vigyázott csigapapa. Mellettük mászott a mindig éhes tücsök, fölöttük repült a csavargó madárka, előttük nyargalt a vézna nyúl. Aki nem hiszi, keresse meg őket a réten!

Itt még további csigás meséket találsz: <http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/csig>

Hangyás mese:

La Fontaine: A tücsök és a hangya

Mit csinált a Tücsök nyáron?

Csak muzsikált hét határon.

Aztán jött a tél a nyárra,

s fölkapott a koma álla.

Szomszédjában élt a Hangya.

Éhen ahhoz ment panaszra,

s arra kérte, egy kevéske

búzát adjon neki télire.

„Búzát? – szólta a Hangya sógor. –

Már ez aztán a sok a jóból!

Tél elején sincs búzád már?

Hát a nyáron mit csináltál?”

„Mit csináltam? Kérem szépen,

muzsikáltam – szólta szerényen

Tücsök mester. – Aki kérte,

nótát húztam a fülébe!”

„Nótát húztál, ebugatta?

No hát akkor – szólta a Hangya –

járd el hozzá most a táncot!

Jó mulatságot kívánok.”

A hangya álma <http://aliz-ovlachi.blogspot.com/2010/05/hangya-alma.html>

Gilisztás mese:

Kovács Barbara: Öcsike és a földgiliszta

<http://csicsergoovi.blogspot.com/2012/08/kovacs-barbara-ocsike-es-foldgiliszta.html>

Orgoványi Anikó: Guszti, a giliszta komposztál

https://humusz.hu/sites/default/files/guszti_a_giliszta_komposztal_mese.pdf

Vers

Zágonyi Mónika A hangya és az eső

A zöld mezőn, a fű alatt
halad tovább a hangya-had.
Cipelnek is talán, de mit?
A kiflimorzsa kell nekik!

De nézd csak! Épp esőre áll;
a könnyű csepp a fűre száll,
s a csöppnyi hangya mit tehet,
ha gyűlnek, ó, a fellegek?

Viharra vált a lenge nyár;
a csepp a csepre rátalál,
s a hangya egy virág alatt...
Mikor süt újra ránk a Nap?

Az ég ragyog, s a szél csitul;
csodás a táj... eső se hull,
s a hangya újra boldogan
halad tovább, ha dolga van...

Sarkadi Sándor: **Csiga**

Csigabiga haragos a nyárra

Belebújt a csigabiga házba.

Haragosi csigabiga úrfi

Jobb ideki, mint odabe, bújj ki!

Csigabiga csepereg a harmat

Nosza, told ki csigabiga szarvad!

Fejlesztési terület: beszédészlelés, artikuláció, szókincs bővítés, képzelet, hallási figyelem, emlékezet, érzelem, ok-okozat összefüggések megláttatása, nyelvi kifejezőkészség,

Ének, zene

Mondóka

Amikor kint süt a nap, /a két kéz öt ujja nyitva/

A csiga a házában marad. /az ököl összezárva, a hüvelykujj eldugva/

Pákolitz István: Hangya

Kenyérmorzsát visz a hangya,
segít neki apja anyja,
sietnek mert fúj a szél,
fúvó szélből eső kél.

Ha én fúvó szél lehetnék,
felhő elé kerülhetnék
Szétfújnam a tájon,
hogya a hangya meg ne ázzon.

De, amikor eső hullik, /a két kéz a fej fölött, ujjak mozgatása/
Csiga-biga előbúvik. /a fej két oldalán a mutatóujj/
Neki az a jó idő,
Mikor esik az eső. /az eső utánzása az ujjakkal/

Csigabiga haragszik a nyárra
belebújt a csigabiga házba
majd előjön, ha zivatar zizzen
megmosakszik locsi-pocsi vízben.

Dal

Csiga-biga gyere ki,
Ég a házad ide ki,
Kapsz tejet, vaját,
Holnapra is marad. <https://www.youtube.com/watch?v=oFki9MNZyes>

Csigabiga told ki szarvadat https://www.youtube.com/watch?v=mR_tAzEHcu

Zenehallgatás: Gryllusz : Hangyák <https://www.youtube.com/watch?v=gfZ-1x-nnaQ>

József Attila : Hangya https://www.youtube.com/watch?v=sM_wC6JT5WI

Csigabiga <https://www.youtube.com/watch?v=PV6W9N45rVk>

Halász Judit: Csiga https://www.youtube.com/watch?v=yJ_Z4_Af1N4

Fejlesztési terület: auditív figyelem, emlékezet, hallás, éneklési készség, ritmusérzék, türelem,

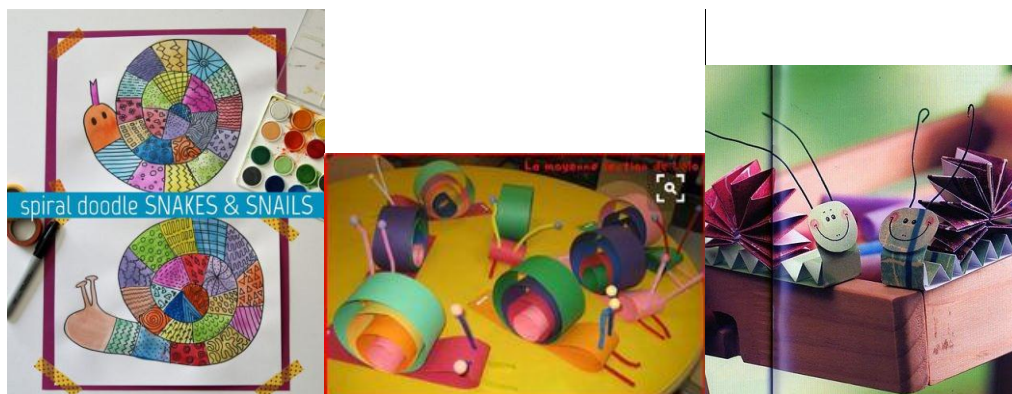
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Kisebkek: gyurmából készíthetnek sodrással gilisztát, csigát. Elkészíthetik az állatokat felület festéssel, ujjnyomattal. A csigaházat kirakhatják kőből, zsinorral, mozaik technikával.

Nagyobbak: Az előző ötleteken kívül készíthetnek meseillusztrációt, hangyaboly, koptett képet rajzolhatnak, festhetnek, barkácsolhatnak saját ötlet alapján minél önállóbban.

Csiga

https://hu.pinterest.com/pin/519884350738501654/?nic_v1=1atnzalEkO5o9uoUZxCX9C9pHyAJTmlQ%2BslOBtfbcQicyRcFkH3aA8B2gvYaCy3SpO

Hangya

Ötletek csigahéjra:

Fejlesztési terület: figyelem, emlékezet, képzelet, kreativitás, türelem, esztétikai érzék, szemkéz koordináció, beszédértés, festés-vágás- ragasztás helyes technikája, kinezetikus érzék,

Mozgás

A csigához kapcsolódóan mászás tenyéren-térden a háton párnával egyensúlyozva, előre-hátra-oldalra-akadályokat kerülgetve. Csúszás hason parkettán, lábak nyújtva, csak kézzel segítve a haladást. Rajzoljatok a földre, aszfaltra olyan csigavonalat, amelyben tudtok menni a vonalak között. A vonalon menjtek a középpontba és vissza. A vonalak között tegyétek ugyanezt. Majd a csigavonalat vonalkázzátok be és úgy menjtek végig, hogy nem létek a vonalakra. Ezután ugráljátok végig páros lábon, majd egy lábon. Sokadik változat: csak a vonalakra léptek vagy ugrotok.

Gilisza: a felső képen látható, hogy fonalon vagy rajzolt vonalon egyensúlyozás, akár tárgy hordással, átlépéssel. Gilisza mozgásának utánzása hason fekvésben a fenék-mellkas mozgatásával haladás előre-hátra, karok magatok mellett. Ugyanez háton fekvésben is.

A nagyok próbálkozzanak az ugrókötelezéssel is. Szép színes ugrókötelet készíthettek házilag https://www.youtube.com/watch?time_continue=219&v=IF-qEfxEveg&feature=emb_title

Hangya: labda gurítások kézzel, lábbal, mászva.

Fejlesztési terület: erőnlét, állóképesség gyorsaság, ügyesség, mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció, figyelm, kitartás.

Remélem tetszenek az ajánlásaim. Az elkészült alkotásaitokat szívesen megnézném. Jó szórakozást!